

ร่าง

กำหนดการฝึกอบรม

หลักสูตรการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน (SALD) สำหรับผู้ปฏิบัติ

วันที่/เวลา	กำหนดการ
วันที่ 1	
Theme: เห็นและเข้าใจบริบทพื้นที่พัฒนาขั้นยอดและพอเพียง	
เช้า	เดินทางจากสนามบินดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ไปยังสนามบินน่านนคร จ.น่าน <u>Flight options:</u> • บางกอกแอร์เวย์ส PG 231 (07.35 – 09.00) • นกแอร์ DD8714 (07.30 – 08.45) • แอร์เอเชีย FD 3203 (07.35 – 09.05)
09.30 – 11.30	เดินทางจากสนามบินนานาชาติแม่ฟ้าหลวงไปยังโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ บ้านปางมะหัน ต.เทอดไท อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย
11.30 -12.00	ศึกษาดูงานธนาคารหมู่บ้านปางมะหัน
12.00 – 12.30	เดินทางไปยังสำนักงานโครงการปลูกป่าฯ บ้านปางมะหัน
12.30 - 13.30	รับประทานอาหารกลางวัน
13.30 – 15.00	อธิบายกำหนดการศึกษาดูงาน • แนะนำคณะและทีมงาน • แนะนำกำหนดการศึกษาดูงาน บรรยายสรุป “การปลูกป่าปลูกคน” ด้วยวิธีการ “ปลูกป่าแบบปลูกเสริม” พื้นที่ปางมะหัน โดยคุณอาและ อ่วยแม และ “การปลูกป่าแบบ ไม่ปลูก” พื้นที่ปุ่นะ โดย คุณอภิสิทธิ์ ปอดอแก้ว พร้อมตอบข้อซักถาม ณ ศาลากิจกรรมปางมะหัน "ย้อนหลังกลับไปดูสภาพการพัฒนาขั้นต้นในโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงครองราชย์ ปีที่ 50 พื้นที่บ้านปางมะหัน ต.เทอดไท อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย บนพื้นที่ 14,015 ไร่ ตามแนวชายแดนไทย-พม่า โครงการ ปลูกป่าปางมะหัน เริ่มดำเนินการในปีพ.ศ.2548 โดยการนำหลักการ ความรู้ และข้อผิดพลาด เรื่องการปลูกป่าปลูกคนของดอยตุงมาปรับใช้"
15.00 – 16.00	พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากโครงการปลูกป่าฯ

วันที่/เวลา	กำหนดการ
	บ้านปางมะหันและบ้านปุนะ
16.00 – 18.00	พักผ่อนตามอัธยาศัย
18.00 – 19.00	รับประทานอาหารเย็น
19.00 -20.00	กิจกรรมสรุปบทเรียนประจำวัน
วันที่ 2	
Theme: หลักการและกระบวนการพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวง; ขั้วรอดและพอเพียง	
07.00 – 08.00	รับประทานอาหารเช้า
08.00 -10.00	เดินทางไปยังโครงการพัฒนาตอยตุงฯ
10.30 – 11.30	รับฟังบรรยายเกี่ยวกับโครงการพัฒนาตอยตุงฯ และหลักการพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวง โดย ผู้แทนของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ • หลักการพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวง • โครงการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน ถาม – ตอบ
11.30 – 12.00	ชมศูนย์ข้อมูลโครงการพัฒนาตอยตุงฯ "การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ต้องเริ่มจาก "ข้อมูลจริง" และ "การพัฒนาต้องวัดผลได้" โดยการวัดผลอย่างต่อเนื่อง" • การสำรวจข้อมูลสภาพเศรษฐกิจ – สังคมเพื่อออกแบบกิจกรรมการพัฒนาและการบริหารจัดการการใช้พื้นที่อย่างเหมาะสม • การสำรวจพื้นที่โดยใช้ GPS และการรับรองจากชุมชน • การใช้เอกสารสิทธิ์อย่างไม่เป็นทางการสร้างความเป็นเจ้าของพื้นที่ • การสำรวจข้อมูลประจำปี และความต่อเนื่องในการติดตามประเมินผล • ตัวชี้วัดผลการพัฒนาโดยใช้คนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาต้องวัดผลได้
12.00 – 13.00	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 13.10	เดินทางไปยังแปลงปลูกป่าเศรษฐกิจ นวัตกรรม 1
13.10 -14.10	ชมแปลงปลูกป่าเศรษฐกิจ แมคคาเดเมีย กาแฟอาราบิก้าตอยตุง และโรงงานแปรรูปแมคคาเดเมีย "บริษัทนวัตกรรม จำกัด ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2532 เป็นความร่วมมือกันเป็นของภาคเอกชน ดำเนินการปลูกป่าเศรษฐกิจในพื้นที่โครงการพัฒนาตอยตุง โดยเลือกพืชที่ผลผลิตมีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงสามารถนำไปแปรรูปและเพิ่มมูลค่าได้อย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างรายได้ให้คนดูแลในระยะยาว"

วันที่/เวลา	กำหนดการ
	เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้คนกับป่าอยู่ด้วยกันอย่างพึ่งพา พืชเศรษฐกิจที่โครงการพัฒนาโดยดอยตุงฯ เลือกลงมาส่งเสริมคือ กาแฟพันธุ์อาราบิก้า และแมคคาเดเมีย ปัจจุบันกลายเป็นต้นแบบของการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม" • การพัฒนาเชิงพื้นที่ • ป่าเศรษฐกิจ การเพิ่มมูลค่า และห่วงโซ่การเพิ่มมูลค่า • บูรณาการการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม • ความร่วมมือ PPP รัฐ เอกชน ชุมชน; CSR
14.10 -14.30	เดินทางไปศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ
14.30 – 17.00	ชมศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ "ครั้งแรกก่อตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นศูนย์ฝึกอาชีพด้านหัตถกรรม เป็นพัฒนาชนกลางน้ำ โดยการสร้างงานสร้างอาชีพ เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้ที่มั่นคง พอเพียง โดยการต่อยอดจากภูมิปัญญาเดิมของชาวบ้าน และเสริมในสิ่งที่ขาด โดยการให้วัตถุดิบที่มีคุณภาพ อุปกรณ์ที่ได้มาตรฐานเหมาะสมกับการทำงาน ตรวจสอบคุณภาพทุกขั้นตอน สำคัญคือผลิตภัณฑ์ต้องออกแบบตามที่ถูกค่าหรือตลาดต้องการ และชาวบ้านเองจะได้เรียนรู้การทำงานจากการปฏิบัติจริงด้วยตัวเอง เป็นการพัฒนาทักษะความชำนาญเพิ่มขึ้นไปอีกด้วย ซึ่งประกอบไปด้วย โรงงานทอผ้า เย็บผ้า โรงงานกระดาษสา โรงงานควักกาแฟดอยตุง และโรงงานเซรามิก" • การพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมและการสร้างงานสร้างอาชีพให้คนในพื้นที่ (ผู้หญิง คนแก่ กลุ่มเสี่ยง) • การเพิ่มมูลค่า การสร้างแบรนด์ ใช้ตลาดนำ และมาตรฐานการผลิต • การบริหารจัดการและกระจายความเสี่ยง • ความร่วมมือภาครัฐ เอกชน ชุมชน และธุรกิจเพื่อสังคม
17.00 – 17.30	เดินทางไปยังโครงการพัฒนาโดยดอยตุงฯ
17.30 – 18.00	เช็คอินน์ พักผ่อนตามอัธยาศัย
18.00 – 19.00	รับประทานอาหารเย็น
19.00 – 20.00	สรุปบทเรียนประจำวัน
วันที่ 3 Theme: หลักการและกระบวนการพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวง; ชั้นยั่งยืน ความต่อเนื่องและการพัฒนาผู้นำรุ่นใหม่	
07.00 – 08.00	รับประทานอาหารเช้า

วันที่/เวลา	กำหนดการ
08.00 – 08.15	เดินทางไปโรงเรียนบ้านชาแห่งพัฒนา
08.15 – 09.45	สังเกตการณ์การเรียนการสอนแบบมอนเตสซอรี “วิธีการเรียนการสอนที่让孩子เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เพื่อสร้างคนรุ่นใหม่ที่เป็นคนดี มีคุณภาพ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเองเป็น สามารถช่วยตัวเอง และชุมชนต่อไปได้ สมดังพระราชปณิธานสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี “ช่วยเขาให้เขาช่วยตัวเอง ต้องคิดว่าถ้าไม่มีโครงการ เขาจะอยู่ต่อไปได้อย่างไร” รับฟังการบรรยายสรุปเรื่องการพัฒนาการศึกษาในโครงการพัฒนาออยตุงฯ ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านชาแห่งพัฒนา
09.45 -09.50	เดินทางไปอบต. แม่ฟ้าหลวง
09.50 – 11.50	พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาออยตุงฯ เยาวชนรุ่นใหม่ ผู้นำและผู้บริหารอบต. แม่ฟ้าหลวง - เรื่องราวความเปลี่ยนแปลงจากอดีตสู่ปัจจุบัน ผู้ปลูก ผู้ผลิต ผู้เสพ ผู้ค้า และอาชีพผิดกฎหมายมาสู่ชีวิตในปัจจุบัน - ชาวบ้านได้อะไรจากการพัฒนา - ชุมชนบริหารจัดการตัวเอง และแผนสำหรับอนาคต - บูรณาการแนวทางการพัฒนา รัฐบาลท้องถิ่นวางแผนการพัฒนาที่ตอบโจทย์ชุมชน
11.30 – 12.00	เดินทางไปยังโครงการพัฒนาออยตุงฯ
12.00 – 13.00	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.00	เดินทางไปยังหอฝิ่น อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ
14.00 – 16.00	ศึกษาดูงานหอฝิ่น อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ และค่ายเด็กห่อฝิ่น (กรณีที่มีกิจกรรมค่ายเด็กในช่วงเดียวกันพอดี)
18.00 – 19.00	รับประทานอาหารเย็น
19.00 – 20.00	สรุปบทเรียนประจำวัน
วันที่ 4	
Theme: การขยายผลโครงการพัฒนา; การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริในพื้นที่โครงการขยายผล	
07.00 – 08.00	รับประทานอาหารเช้า เช็กเอาท์
08.00 – 12.00	ออกเดินทางไปยัง จ.น่าน
12.00 – 13.00	รับประทานอาหารกลางวัน ที่ร้านกิงโพธิ์ บ.หนองบัว อ.ท่าวังผา จ.น่าน

วันที่/เวลา	กำหนดการ
13.00 – 13.30	เดินทางไปโครงการปลูกป่าสร้างคนฯ บ้านน้ำปาก อ.ท่าวังผา จ.น่าน
13.30 – 14.15	รับฟังบรรยายสรุปโครงการฯ การนำดอยตุงโมเดล และการบริหารจัดการพื้นที่มาปรับใช้และดำเนินการในพื้นที่ จ.น่าน • การบริหารจัดการเชิงพื้นที่ • ดอยตุงโมเดลและการจัดการที่ดิน • การทำแผนที่โดยชุมชนมีส่วนร่วม
14.15 – 14.25	เดินทางไปยังแปลงเกษตรผสมผสานของชาวบ้าน นางสาวณัฐธิดา มังคละ
14.25 – 15.15	ศึกษาดูงานแปลงเกษตรผสมผสานของชาวบ้าน นางสาวณัฐธิดา มังคละ • การลดรายจ่ายในครัวเรือน • การสร้างรายได้ระยะสั้น กลาง ยาวจากการบริหารจัดการน้ำ การเกษตร และปศุสัตว์ • ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ และอยู่อย่างพอเพียง
15.15 – 15.45	เดินทางไปยังฝายน้ำริม ต.แสนทอง อ.ท่าวังผา จ.น่าน
15.45 – 16.15	ศึกษาดูงานฝายน้ำริม • การพัฒนาระบบน้ำเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ • การมีส่วนร่วมของชุมชน
16.15 – 16.30	เดินทางไปยังแปลงเพาะกล้า อ.บัว จ.น่าน
16.30 – 16.45	ศึกษาดูงานแปลงเพาะกล้า อ.บัว จ.น่าน • โรงเรือนและการเพาะกล้าไม้ป่าและไม้พื้นถิ่น
16.45 – 18.30	เดินทางไปยังสำนักงานโครงการปลูกป่า สร้างคนฯ บ้านเปียงก่อ อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน (บรรยาย แลกเปลี่ยนพูดคุยทางวิทยุสื่อสาร)
19.30 – 20.30	เชิคอินน์ รับประทานอาหารเย็น
วันที่ 5 Theme: ทำงานกับชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย; ภูมิสังคม ข้อมูลจริง องค์ความรู้ การบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน	
07.00 – 08.00	รับประทานอาหารเช้า

วันที่/เวลา	กำหนดการ
08.00 – 09.00	เดินทางไปยังบ้านน้ำช้างพัฒนา
09.00 – 12.00	เดินสำรวจพื้นที่บ้านน้ำช้างร่วมกับอาสาสมัครพัฒนา ชาวบ้านและผู้นำชุมชน ใช้เส้นทางศึกษาตุงานบ้านน้ำช้าง โดยผ่านจุดเรียนรู้ดังนี้ 1. แปลงพืชเศรษฐกิจผสมผสาน ของนายบุญจันทร์ 2. ไตร่ตรึงใหญ่ เห็นเขตป่าและการจัดการพื้นที่ 3. ห้วยไผ่ 4. แปลงปลูกประดู่โครงการเติกรักป่า 5. ลานต้นก่อ
12.00 – 13.00	รับประทานอาหารกลางวันร่วมกับชาวบ้าน
13.00 – 14.00	บรรยายสรุปเรื่องการบริหารจัดการป่าโดยชุมชนอย่างมีส่วนร่วม พูดคุยกับผู้นำ ชาวบ้านและอดีตผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์ • ชุมชนมีส่วนร่วมและการสร้างความศรัทธาเชื่อมั่น
14.00 – 14.30	ศึกษาตุงานโรงงานแปรรูปกล้วยน้ำว้า • การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า
14.30 – 15.30	เดินทางกลับสำนักงานโครงการปลูกป่า สร้างคนฯ บ้านเปียงก่อ อ.เฉลิมพระเกียรติ จ. น่าน
15.30 – 17.30	กิจกรรมฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน 1.1 ไร่ 1 แสน 2. แปรรูป 3. ตลาดชุมชน 4. ป่าและการจัดการพื้นที่
17.30 – 18.30	อาบน้ำ พักผ่อนตามอัธยาศัย
18.30 – 19.30	รับประทานอาหารเย็น
19.30 – 20.30	กิจกรรมสรุปบทเรียนประจำวัน
วันที่ 6 Theme: ทำงานกับชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย; ภูมิสังคม ข้อมูลจริง องค์กรความรู้ การบูรณาการความ	

วันที่/เวลา	กำหนดการ
ร่วมมือทุกภาคส่วน (ต่อ)	
07.00 – 08.00	รับประทานอาหารเช้า
08.00 – 10.00	บรรยายสรุปเกี่ยวกับโครงการปลูกป่า สร้างคนฯ จ.น่าน - การสร้างการมีส่วนร่วมจากชุมชนและภาคีหลายระดับ - อาสาพัฒนาชุมชน - การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยชุมชนมีส่วนร่วม
10.00 – 12.00	แนะนำเครื่องมือสำหรับวางแผนโครงการ - แผนที่และ GPS - การสำรวจข้อมูลและความต้องการ
12.00 – 13.00	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 15.00	พูดคุยแลกเปลี่ยนกับอาสาสมัครพัฒนาชุมชนในพื้นที่โครงการ เจ้าหน้าที่โครงการและผู้บริหารของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ คณะแบ่งเป็น 3 กลุ่ม เวียนฐาน - การสร้างเชื่อมั่น - การพัฒนาศักยภาพคนในพื้นที่ - บทบาทของอาสาสมัครพัฒนาชุมชนในพื้นที่โครงการ เจ้าหน้าที่โครงการและผู้บริหารของมูลนิธิฯ
15.00 – 17.00	สรุปบทเรียน ถาม – ตอบ
17.00 – 18.00	ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการนำเอาความรู้จากการศึกษาดูงานไปปรับใช้
18.00 – 19.00	รับประทานอาหารเย็น
วันที่ 7	
การนำความรู้ไปปรับใช้ในพื้นที่ทำงานจริง	
07.00 – 08.00	รับประทานอาหารเช้า
08.00 – 12.00	ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการนำเอาความรู้จากการศึกษาดูงานไปปรับใช้ (ต่อ)

วันที่/เวลา	กำหนดการ
12.00 – 13.00	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 -14.00	ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการนำเอาความรู้จากการศึกษาดูงานไปปรับใช้ (ต่อ)
14.00 – 16.00	นำเสนอการนำเอาความรู้จากการศึกษาดูงานไปปรับใช้ ถาม – ตอบ
16.00 – 18.00	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (ทำอาหารเย็น)
18.00 – 19.00	รับประทานอาหารเย็น
วันที่ 8	
05.30 – 06.30	รับประทานอาหารเช้า
06.30 – 09.00	เดินทางไปสนามบินน่านนคร
10.35 – 11.55	เดินทางจากสนามบินน่านนคร จ.น่าน ไปยังสนามบินดอนเมือง กทม. โดยสายการบิน Nok Air เที่ยวบินที่ DD 8819

หมายเหตุ:

- กำหนดการสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม
- ไม่อนุญาตให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระหว่างการอบรม
- ไม่อนุญาตให้ถ่ายภาพและวิดีโอในสถานที่ศึกษาดูงานบางแห่ง เช่น ภายในโรงงาน
- ขอความร่วมมืองดใช้โทรศัพท์มือถือระหว่างการอบรม และกรุณาปิดเสียงโทรศัพท์
- มูลนิธิฯ ขอสงวนสิทธิ์ส่งตัวผู้เข้าร่วมที่ไม่ให้ความร่วมมือกับการฝึกอบรมกลับ
- การเตรียมตัว
 - ชุดสุภาพ รองเท้าสวมใส่สบาย หุ้มส้น เช่น รองเท้าผ้าใบ ที่เหมาะสำหรับการเดินในพื้นที่ลาดชันและเปียกน้ำได้
 - ของใช้ส่วนตัว เช่น สบู่ แชมพู แปรงสีฟัน ยาสีฟัน ยาประจำตัว ยาแก้ปวด ฟ้าทะลายโจร
 - อุปกรณ์กันแดด/หมวก/ฝน เช่น หมวก เสื้อกันลม
- ที่พัก
 - ปางมะหัน: เรือนพักที่สำนักงานโครงการปลูกป่าฯ บ้านเปียงก่อ (พักรวม ห้องละไม่เกิน 6 คน) 1 คืน
 - ดอยตุง: ดอยตุงลอดจ์ (พักรู้) 1 คืน เกรทเธอร์แมโฮงลอดจ์ (พักรู้) 1 คืน
 - น่าน: บ้านพักที่สำนักงานโครงการปลูกป่าฯ บ้านเปียงก่อ (พักรวม หลังละ 4 - 6 คน) 4 คืน กรณีต้องการพักเดี่ยว สามารถสำรองเตียงที่ให้มีได้
- อาหารและเครื่องดื่ม
 - มูลนิธิฯ จัดเตรียมอาหารมื้อหลัก 21 มื้อ อาหารว่าง 12 มื้อ รวม 33 มื้อ และน้ำดื่ม
- การเดินทาง
 - ปางมะหันและน่าน: รถ 4WD นั่งคันละ 3 - 4 คน

- ดอยตุง: รถตู้ นั่งคันละ 8 – 9 คน

Tentative